

об'єкти виступають одним із основних ресурсів для проведення культурного, творчого та інших видів дозвілля туристів. Вони мають значну перспективу у своєму розвитку при значній підтримці та раціональному використанні. Підвищення якості та кількості послуг сфери культури і мистецтва забезпечить розвиток не тільки культурного туризму, а й збільшить потік в'їзних туристів. Це дасть можливість використовувати прибутки від туризму на дослідження, утримання, відновлення та популяризацію національної культурної спадщини.

Використані джерела:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія / О.О. Бейдик – К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 396 с.
2. Годин В.Э. Роль сферы культуры в развитии туризма в Санкт-Петербурге. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.hse.ru/data/755/478/1239/1ГординВЭ_статья_4.doc
3. Заклади культури і мистецтва / Сайт Головного управління статистики у Тернопільській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.te.ukrstat.gov.ua>.
4. Закон України «Про культуру» від 14.02.2010 р. №2778-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – №24. – Ст. 168 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>.
5. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг / О.О. Любіцева. – К.: «Альтерпрес», 2002. – 436 с.
6. Моштаківа Н.В. До питання суспільно-географічного дослідження сфери культури регіону / Н.В. Моштаківа // Часопис соціально-економічної географії: міжрег. зб. наук. праць. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. – №9 (2). – С. 170–178.
7. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2011 р. Головне управління статистики у Тернопільській області/ За ред. В. Г. Кирича. – Тернопіль, - 2012. – 470 с
8. Статистичний щорічник України за 2011 рік / Державна служба статистики України: за ред. О.Г. Осауленка; від. за вип. О.Е. Остапчук. – К.: ТОВ «Август Трейд», 2012. – 560 с.
9. Стебельська О.С. Сучасний стан галузі культури в Тернопільській області / Стебельська О.С. // Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. IX Культурологічні читання пам'яті В. Подкопасєва 2-3 червня 2011 р., Том I. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://culturalstudies.in.ua/knigi_12_47.php.
10. Тернопільський Енциклопедичний Словник. – Тернопіль: ВАТ ТВПК «Збруч», 2008. –Т. 3. П – Я. – 708 с.
11. Топчієв О.Г. Основи теорії суспільної географії / О.Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2001. – 559 с.
12. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії / О.І. Шаблій. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2003. – 444 с.

УДК 911.3

Воловик Л.М.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ СТОЛИЧНОГО РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Розкрито значення рекреаційно-туристичного комплексу Столичного регіону (на прикладі Київської області), схарактеризовано рекреаційно-туристичний потенціал регіону, розглянуто основні групи чинників, їх склад та ступінь впливу на територіальну організацію рекреаційно-туристичної діяльності Київської області.

Ключові слова: рекреація, туризм, чинники, природні ресурси, екологічна ситуація, Столичний регіон.

Раскрыто значение рекреационно-туристического комплекса Столичного региона (на примере Киевской области), дана характеристика рекреационно-туристическому потенциалу региона, рассмотрены основные группы факторов, их состав и степень влияния на территориальную организацию рекреационно-туристической деятельности Киевской области.

Ключевые слова: рекреация, туризм, факторы, природные ресурсы, экологическая ситуация, Столичный регион.

The value of recreational and tourism complex is exposed, the basic groups of factors, their composition and degree of influence on development and organization of recreational tourism complex of the Capital region (on the example the Kyiv Region Oblast) are considered.

Key words: recreation, tourism, factors, natural resources, ecological situation, Capital region.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Рекреаційно-туристична сфера в Україні проголошена пріоритетним напрямом розвитку національної економіки. Вважається, що розвиток рекреації і туризму позитивно впливає на соціально-економічний стан регіону. Це викликає підвищений інтерес всіх зацікавлених структур до туристичної проблематики.

Одним із головних завдань ринкової трансформації економіки України є ефективне використання природно-ресурсного та соціально-економічного потенціалу регіонів. У зв'язку з цим особливо актуальним постає питання територіальної організації рекреаційно-туристичної діяльності як однієї із рентабельних та швидкоокупних. Нині, коли життєвий рівень населення є досить низьким, варто звернути увагу на значний рекреаційно-туристичний потенціал Столичного регіону, який недостатньо використовується в рекреаційно-туристичному господарстві. У зв'язку з цим, дослідження особливостей розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Столичного регіону (на прикладі Київської області) має важливе значення. Актуальність досліджень територіальної організації рекреаційно-туристичного комплексу Столичного регіону важлива для з'ясування сучасних закономірностей розвитку та для розуміння впливу багатьох чинників на рекреаційно-туристичну сферу регіону, в т.ч. столичної (Київської області) в нових глобалізаційних умовах ХХІ ст.

Аналіз останніх досліджень з проблематики. Вперше конструктивні схеми систематизації чинників впливу на територіальну організацію рекреаційно-туристичної галузі були запропоновані чехословацьким географом Р.Маріоттом (1971), який виділив селективні, локалізуючі та реалізуючі чинники. Селективні чинники визначають необхідність та доцільність формування територіальних рекреаційних систем з погляду системи, яку вони охоплюють. До цих чинників Р.Маріотт зараховує господарство, розселення населення, соціальні й політичні фактори. Локалізуючі чинники обмежують рекреаційну діяльність на деякій площі. Це природні й культурно-історичні чинники. Реалізуючі чинники (комунікаційні та матеріально-технічні) визначають стан окремих підсистем з погляду заданої їм цільової функції [7].

І.Зорін (1975) запропонував розрізняти чинники, що породжують і реалізують потреби в створенні територіальних рекреаційних систем. Вони можуть бути як територіально не локалізуючими, так і локалізуючими.

М.Мироненко, І.Твердохлебов (1981) узагальнили попередні конструктивні схеми систематизації чинників територіальної організації рекреаційної галузі й виділили: чинники, що генерують потребу у створенні рекреаційної системи. Вони пов'язані з суспільними процесами і визначають необхідність і напрямок формування територіальних рекреаційних систем. Існують чинники, що забезпечують реалізацію рекреаційних потреб. Вони пов'язані як з природними і культурно-історичними ресурсами, так і з комплексом соціально-економічних можливостей [7].

Дослідженню проблем розвитку рекреаційно-туристичного господарства України присвячені праці багатьох вчених – В.І.Азара, М.В.Багрова, О.О.Бейдика, Ю.А.Веденіна, М.І.Долішнього, В.К.Євдокименка, О.М.Ігнатенка, О.О.Любіцевої, Н.М.Сажневої, В.І.Стафійчука, А.Г.Охріменко та ін.

Виклад основного матеріалу. Розвиток рекреації й туризму передбачає доступність рекреаційно-туристичних послуг широким верствам населення, а також захист національних інтересів. Наявність багатого культурного й природного потенціалу Столичного регіону відкриває можливості подальшого розвитку всіх видів рекреаційно-туристичних послуг.

Матеріальною основою рекреаційно-туристичного ринку Столичного регіону та вагомою структурною складовою його економіки стає рекреаційно-туристичний комплекс, для розвитку якого є необхідні природні умови, історико-культурні, матеріальні та трудові ресурси.

На розвиток рекреаційно-туристичного комплексу Київської області впливають такі основні групи чинників: природно-географічні, суспільно-географічні, історико-культурні та екологічні [5]. Серед природно-географічних чинників найбільший вплив на розвиток рекреаційно-туристичного комплексу мають: рельєф, клімат, ґрунти, лісові, водні та бальнеологічні ресурси.

Київська область розташована на півночі в басейні Середнього Подніпров'я в зоні Полісся і лісостепу. Більша частина області знаходиться на Правобережній Україні. На заході вона межує з Житомирською, на південному заході – з Вінницькою, на сході – з Чернігівською і Полтавською, на півдні – з Черкаською областями України, а на півночі – з Гомельською областю Білорусі.

Поверхня більшої частини Київської області – хвилясто-рівнинна, помережана річковими долинами, ярами і балками. На сході області простягається Придніпровська низовина, де переважають піщані та піщано-глинисті поклади. На півдні й південному заході Київської області

– Придніпровська височина (абсолютна висота – близько 283 м); в її основі залягають тверді кристалічні породи.

Головним багатством Київської області є його ґрунтово-кліматичні умови, сприятливі для розвитку зернового господарства, овочівництва й садівництва.

Клімат – помірно-континентальний, м'який, з достатнім зволоженням, середня річна температура становить +7,2 °С. Середня кількість опадів – 500-600 мм за рік. У цілому кліматичні умови сприятливі для відпочинку.

Особливе місце в рекреаційній привабливості належить лісовим та водним об'єктам. Лісами вкрито близько 675 тис. га території області. На північ від Києва ростуть мішані й частково хвойні ліси, у південній частині поширені дуб, граб, ясен та сосна. Найважливіша водна артерія області – Дніпро. У нього впадають притоки: Ірпінь, Тетерів, Стугна, Десна, Трубіж, Прип'ять. Загалом по території області протікає 177 річок. Значна частина річок області має довжину до 10 км, що обмежує їх використання, але наявність яких підвищує рекреаційне значення території та слугує невід'ємним елементом пейзажу. З рекреаційною метою використовуються водосховища. Привабливими для відпочинку є 55 водосховищ, найбільші з яких – Київське й Канівське та 2383 озер.

У складі природних ресурсів Київської області важливе значення мають бальнеологічні ресурси, зокрема мінеральні води, які сприяють розвитку санаторно-курортної рекреації. Налічується понад 500 джерел мінеральних вод. Цілющі радонові води Миронівки і Білої Церкви знайшли застосування у медицині. Об'єкти природно-заповідного фонду займають площу 408,2 тис. га [3]. Отже, природні умови та ресурси Київської області є сприятливими для розвитку рекреаційно-туристичного комплексу. Чинник суспільно-географічного положення Київської області займає серед інших дещо виняткове місце, оскільки положення кожного об'єкта господарського комплексу у просторі обумовлене впливом ряду причин і закономірностей. Суспільно-географічне положення Київської області є досить вигідним. Близькість області до державного кордону з Білоруссю сприяє розвитку культурних зв'язків.

Київська область має досить густу транспортну мережу та лежить на перехресті міжнародних залізничних, автомобільних, трубопровідних і електричних артерій. Територію області перетинають міжнародні транспортні коридори зокрема, Пан'європейські (Крітські) коридори №3 та №9 (Фастівський район), №8 – Європа – Азія (Фастів – Навої) – Фастівський, Білоцерківський, Таращанський, Миронівський і Богуславський райони, №5 Баяшенське – Ляньюньган (Баришівський, Яготинський райони). Через територію області пролягають автомагістралі міжнародного значення: Львів–Харків, Львів–Москва, Смоленськ–Одеса. Область має постійне залізничне сполучення з усіма регіонами України та країнами Європи. Аеропорт міжнародного класу «Бориспіль» – найбільші

повітряні ворота України, через які здійснюються регулярні авіарейси у понад 30 держав світу.

Розселення населення – це просторове розміщення відносно стійких сукупностей людей, об'єднаних спільною діяльністю, насамперед виробничою, здійснюваною в межах певних територіальних форм організації поселень (міст, селищ міського типу, сіл). Уособлюючи суспільство, останні виникають і розвиваються як просторові форми буття продуктивних сил, а отже, і населення – головного чинника суспільної діяльності [8]. Екологічний чинник є одним із найважливіших чинників розвитку рекреаційно-туристичного комплексу. Адже саме він характеризує стан певної території. Навіть за наявності великої кількості рекреаційних ресурсів і туристичних об'єктів, маючи величезний потенціал для лікувально-оздоровчої діяльності, різних видів туризму, але при цьому маючи незадовільний екологічний стан територія втрачає і привабливість, і рекреантів. Негативним чинником є те, що частина території Київської області постраждала внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Проте південні, південно-східні, південно-західні райони області характеризуються відносно сприятливою екологічною ситуацією. Досліджуючи Київську область, варто звернути увагу на її спеціалізацію. Основою господарського комплексу області є потужний АПК, який базується на інтенсивному, багатогалузевому сільському господарстві та переробній галузі. Лише приміська до Києва зона характеризується значним розвитком промисловості. Периферійна ж зона є переважно аграрною. Це означає, що порівняно з іншими регіонами викиди в атмосферу та скиди у водоймища значно менші.

На території області зосереджується 1183 первісних поселенських структур, 54 міських, в тому числі 25 міст і 29 селищ міського типу, і 1129 сільських. Їх характер і функціональні особливості зумовлюються чинниками, що визначають формування господарського комплексу. З одного боку – це природно-географічні умови, а з іншого – роль, яку відіграє область у суспільному поділі праці. Щодо природно-географічних умов, то вони пов'язані з наявністю в регіоні двох природно-кліматичних зон – поліської і лісостепової. Лісостепова зона характеризується більшою щільністю населення, розвиненістю системами як міського, так і сільського розселення: тут розміщена основна мережа міст, значно вища насиченість селами. Місце і роль рекреаційно-туристичного комплексу у господарській діяльності області зумовлюється, крім сприятливих природних умов, вигідним суспільно-географічним положенням області, наявністю такої потужної водної артерії як Дніпро, розгалуженою системою шляхів сполучення. Це, а також наявність на території регіону столичного центру з розвинутими промислово-виробничою, науковою, культурно-освітньою, побутовою та іншими сферами забезпечує здійснення організуючого впливу на розвиток рекреаційно-туристичного комплексу.

Важливим чинником розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Київської області є потреба ринку щодо пропозиції туристичного продукту, який має нові особливості та якості. Зважаючи на сучасні реалії, економічні можливості Столичного регіону, в т.ч. Київської області, мають особливе значення щодо розвитку та успішного функціонування рекреаційно-туристичного комплексу, особливо це стосується можливості залучення інвестицій до рекреаційно-туристичного процесу, формування цивілізованого ринку рекреаційно-туристичних послуг, запровадження регіональної рекреаційної політики [4].

Давню історію Київського регіону засвідчують родові поселення мисливців палеоліту (20-15 тис. років тому) на території Києва, Фастова й села Добраничівки. Відомо понад 120 поселень та могильників доби міді (ІУ – ІІІ тис. до н. е.) і бронзи (ІІІ – початок І тис. до н. е.), залишених різними групами племен. На території Середнього Подніпров'я, що заселялася скіфами-орачами, виявлено близько 90 городищ, поселень та курганних могильників УІІІ – УІІІ ст. до н. е. Найбільш значимі з них – Трахтемирівське, Хотівське, Ходосіївське городища.

Територія Київської області є частиною тих земель, де в І тис. н.е. сформувалося ядро великого східнослов'янського етнічного масиву. Біля сіл Зарубинців та Черняхова вперше досліджено могильники, що дали назву ранньослов'янським археологічним культурам – зарубинецькій та черняхівській. Трипільля – одне з найяскравіших культурних явищ в історії первісного суспільства всієї Європи, а досліджені знахідки є найбільшими з археологічних відкриттів ХХ ст..

Київщина – центр давньоруської княжої держави – Київської Русі. Літописні міста Київ, Вишгород, Чорнобиль, Переяслав, Богуслав свого часу стали визначними центрами могутньої держави, що мала значний політичний, економічний і культурний статус у Європі. З пам'яток давнини в населених пунктах області з княжих часів збереглися частини фундаменту величного храму Святих Бориса і Гліба (ХІ ст.) у Вишгороді, Дванадцяти Апостолів (ХІІ ст.), Церква Володимира Мономаха (ХІ ст.) у Переяславі-Хмельницькому.

Київщина – край, багатий своєю історією, яку бережуть для нащадків музеї. Найвідоміші серед них – Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав», Яготинський державний історичний музей, Білоцерківський та Бориспільський державні краєзнавчі музеї та ін. Загалом у музеях Київщини зберігається понад 500 тис. експонатів. Національний історико-етнографічний заповідник «Переяслав» є одним із найбільших заповідників не тільки Київщини, але й України. У його складі 23 тематичних музеї, 11 церковних споруд, 16 вітряків, 140 об'єктів історико-культурної спадщини, більше 170 тисяч експонатів музейного значення основного фонду: унікальні предмети часів трипільської культури, скіфських часів, козацької доби. Загальна площа заповідника 30,5 гектарів. Екскурсійними послугами НІЕЗ «Переяслав» щорічно

користуються близько 300 тисяч відвідувачів. Їм пропонується відвідати музеї: «Заповіту» Т.Г.Шевченка, Меморіальний академіка В.Г.Заболотного, Археологічний, Козацької Слави, Трипільської культури, Меморіальний Г.С. Сковороди, Кобзарства, Діорама «Битва за Дніпро на Букринському плацдармі в районі міста Переяслава восени 1943 року», Українського одягу Середньої Наддніпрянщини, Народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини та ін. [2].

Багатство культурно-історичних пам'яток визначають роль Київської області як важливого рекреаційного регіону. Тут нараховується до 6 тисяч пам'яток археології, історії та мистецтва, які перебувають під охороною держави, 17 заказників, 35 пам'яток природи, 8 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва і 12 заповідних урочищ. Київська земля дала світові таких визначних державних мужів, як: Ярослав Мудрий, Іван Мазепа, Феофан Прокопович, І.М.Сошенко, П.П.Чубинський, Г.М.Косинка, І.С.Козловський, А.С.Малишко і багато інших видатних особистостей.

Переяслав-Хмельницький – найстаріше місто у Київській області. У літописних джерелах перші згадки про нього датуються 907 р.

Місто Ірпінь, розташоване за 27 км від столиці України Києва, відоме як оздоровниця державного значення. Виникло воно в 1902 р. під час будівництва залізниці Київ – Ковель. Розташоване у мальовничій місцевості місто Ірпінь широко відоме як кліматичний курорт. Тут налічується близько двох десятків санаторіїв і профілакторіїв, будинків відпочинку, більше десяти таборів дозвілля і відпочинку.

Біла Церква – найбільше місто Київської області, розташоване по обидва береги мальовничої річки Рось за 70 кілометрів від столиці України – міста Києва. Засноване ще у 1032 р. Ярославом Мудрим (фортеця Юр'їв) Перлиною є Білоцерківський дендрологічний парк «Олександрія», закладений графінею Олександрою Браницькою наприкінці XVIII – початку XIX ст.

Ржищів – місто, що розташоване у гирлі річки Легличі, яке виникло на місці старовинного міста Івангорода, згадується у літописах ще в 1151 році.

Обухівський район знаходиться в центральній частині Київської області за 30 кілометрів від міста Києва. Обласний археологічний музей розташований на дніпровській кручі (с.Трипілля) на місці городища, де було давнє місто Трипіль. Експозиція музею розповідає про історичні події, які відбувалися на Київщині від палеоліту до кінця XVIII століття. У музеї представлені старожитності зарубинецької, черняхівської, київської, колочинської, лука-райковецької, волинцівської та роменської культур.

Згурівський дендропарк був заснований у 60-х роках XIX ст. графом Кочубеєм і має 382 види дерев і кущів, завезених з Європи, Азії та Америки. Яготинський парк створений наприкінці XVIII ст. князем Розумовським. Флора до парку була завезена з Європи, Азії та Америки.

Ташанський парк (Переяслав-Хмельницький район) заснований князем Горчаковим наприкінці ХУІІІ ст. [2].

Столична область є новим регіоном сільського зеленого туризму. Розташування Київщини в помірному кліматичному поясі сприяє створенню комфортних умов як для літнього, так і для зимового відпочинку. В області розвинені народні промисли, туристичні маршрути, сільське господарство з виробництва екологічно чистої продукції. Береги Дніпра мало поступаються ландшафтами полонинам Прикарпаття, а джерела мінеральних вод конкурують за своїми цілющими якостями з кращими мінеральними водами України.

Київська область завжди була взірцем для інших, провідною в державі. Накопичений віками господарський досвід, працелюбність і талант її жителів сприяли збагаченню духовними і матеріальними надбаннями всього українського народу. Створена поколіннями промислова і господарська база у поєднанні з новітніми технологіями дають змогу реалізовувати в ринкових умовах свої високі потенційні можливості, досягати вагомих результатів. Це самодостатній, колоритний регіон з чітко вираженими господарсько-економічними особливостями, своєрідними рисами побуту, духовного життя людей. Тут зароджувалися й міцніли державотворчі традиції українського народу, утверджувалися інновації, формувалися морально-етичні засади нації, готувалися національні кадри. Сучасна Київщина – один із найважливіших регіонів України, в якому відтворені найсуттєвіші риси буття нашого народу.

Висновки. Рекреаційно-туристичний комплекс Київської області має значні перспективи для розвитку. Цьому сприяє наявність ресурсного потенціалу, ефективне використання якого, є необхідною умовою розвитку та створення потужної рекреаційно-туристичної бази. Значну частину природного потенціалу складають: рекреаційні ландшафти (лісові, водні), оздоровчі ресурси (мінеральні води), природно-заповідні об'єкти (національні історико-етнографічні заповідники, національні природні та регіональні ландшафтні парки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва тощо), території історико-культурного призначення (пам'ятки архітектури та містобудування, історико-архітектурні заповідники та ін.). Розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Київської області сприяють такі чинники як: суспільно-географічне положення, транспортний і демографічний чинники, а також чинник ринкової кон'юнктури, історико-культурна спадщина, відносно сприятлива екологічна ситуація.

Основним завданням у розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Київської області має бути формування регіонального рекреаційно-туристичного комплексу, здатного задовольняти потреби населення регіону у відпочинку, санаторно-курортному лікуванні, туризмі, формування ринку конкурентоспроможних на міжнародному рівні рекреаційних послуг на основі ефективного і раціонального використання наявних природних та культурно-історичних ресурсів регіону спільно із

дотриманням екологічних норм, забезпечення комплексного розвитку території та підвищення якості життя населення.

Використані джерела:

1. Географічна енциклопедія України . У 3 т./ За ред. О.Маринича. Київ, 1989-1993.
2. Київщина із минулого в майбутнє. / авт. В.Власенко , Г.Савельєва/. К. 2002.
3. Інвестиційний паспорт . Київська область .К. 2012.
4. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України : навч. посіб./О.О.Любіцева, Є.В.Панкова, В.І.Стафійчук. – К. : Альтерпрес, 2007. –с.256-269.
- 5.Матвієнко В.М. Чинники розвитку і розміщення рекреаційного комплексу Подільського району /В.М.Матвієнко, Н.М.Матвієнко, Н.М.Хилевич. – географія та туризм : Наук. Зб. /Ред. кол. : Я.Б.Олійник (відп. ред.) та ін. – К. : Альтерпрес, 2011. – Вип..16. – С.129-134.
6. Смаль І.В. Основи географії рекреації і туризму : навч. посіб. /І.В.Смаль. – Ніжин : Вид. НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. – С.78-86.
7. Сажнева Н.М. Рекреаційна географія : навч. посіб. – Мелітополь : Люкс, 2008. – С.154-156.
8. Схема-прогноз розвитку і розміщення продуктивних сил Київської області на період до 2015 року. Рада по вивченню продуктивних сил України. К.: РВПС. – 3 – 69 с.

Уліганець С.І., Мельник Л.В., Хоменко К.А.

АНАЛІЗ ЗНАЧИМОСТІ ВТРАЧЕНИХ ПАМ'ЯТОК НА РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В МІСТІ КИЄВІ

З кожним днем на теренах України і зокрема м. Києва руйнується і зникає велика кількість аутентичних об'єктів культурної спадщини, вивчення проблем збереження та відновлення вже втрачених пам'яток дасть змогу вірно оцінювати важливість туристичних об'єктів, та зберегти більшу кількість пам'яток. Також беручи до уваги нещодавно проведену реконструкцію Андріївського узвозу, яка призвела до кардинального перетворення даної території та розпочаті роботи на території Гостинного двору. Та знищення пам'ятник Леніну в місті Києві, пам'ятник носив культурну та історичну цінність, оскільки був виконаний Сергієм Меркуровим з червоного полірованого граніту.

Every day in the Ukraine and in particular the city of Kyiv is destroyed and disappears abundance of authentic cultural heritage sites , explore the problems of preservation and restoration of monuments are lost will help assess the true importance of the tourist sites and attractions to keep a large number of . Also taking into account the newly reconstructed Andrew's descent, which led to a radical transformation of the area and started working in the Guest yard.

Постановка наукової проблеми. На сучасному етапі розвитку туристичної справи та гуманного ставлення до об'єктів, які мають історичне значення досить важливим являється дослідити втрачені пам'ятки міста Києва, проблеми їх збереження та перспективи використання, особливості відновлення та реконструкції. Дослідити можливість використання втрачених пам'яток в туристко-рекреаційній діяльності.

Мета даної публікації – визначити особливості, характеристику втрачених пам'яток, збереження та використання даних об'єктів туристичної діяльності в м. Києві.